

PREDIKAN 20:E TREFALDIGHET. TEXT: MATT 21:33-46

PRAKTRAPREDIKAN HÄLLEN I RENG OCH STORA HAMMARS KYRKOR

22/10 1939.

HÖGMÄSSA.

PSALMER: 205:1-3, 280:4-6, 25:1-2, 506:1-5, 158:9.

I Faderns och Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

Låt oss bedja.

Dig vi bedja: låt oss känna,
att den eld, där vi oss bränna,
Just din kärleks låga är,
Att ock vreda vindar leda

Hem till dig den du har kär. Amen. Sv.Ps 305:2

"Eder allena har jag utvalt bland alla släkter på jorden; därför skall jag ock hemsöka på eder alla edra missgärningar."

Amos 3:2

Bland människorna är det ofta så, att där kärleken är, där finnes det ingen plats för dom. Så är det aldrig hos Gud. Just därför, att Herren utvalt och oupphörligt sökt Israel i kärlek, just därför skulle domen skoningslöst gå fram över folket, när det trots allt förblev vid sina missgärningar. Över människornas ondska är själva Guds kärlek en ständig dom.

Det är nämligen icke så, att människors ondska och Guds kärlek stå emot varandra som två jämnstarka motståndare. Den helige har istället makten över ondskan. Han har makten över den så, att han mitt i ondskan kan utföra sitt goda - och därvid leda just människans onda handlingar till deras raka motsats: "I haven tänkt ont mot mig, men Gud har tänkt det till godo". Och den helige Guden har makten över ondskan så, att han kan sätta en gräns för sin långmodighet och krossa det, som står honom emot: "Det är fruktansvärt att falla i den levande Gudens händer". Allra mest visar dock Gud sin allmakt däri, att han förlåta oss vad vi hava brutit: "Dock, hos dig är ju förlåtelse, på det att man må frukta dig." Härom handlar dagens predikotext, 2:dra årg på 20 Sönd efter Tref, som(Texten läses)

Guds kärlek och människors ondska.

1. Guds kärlek söker världen trots människors ondska.

a/ Vingårdsmännen voro onda vingårdsmän. Det hade stått i Vingårdsherrens makt att genast förgöra dem, så som han till sist beslutar att göra. Men innan denna oryggliga dom går över vingårdsmännen, få de det ena budet efter det andra. När de misshandlat en av vingårdsherrens tjänare, få de dräpa en annan och stena en tredje. Till slut spillde herren i otroligt tålamod sin egen sons liv för att komma till tals med dem.

b/ Israel var på samma sätt föremål för Guds oupphörliga sökande. Det är just här på liknelsen syftar. Egendomsfolket fick gång på gång höra profeter, som talade Guds ord utan återvändo. De rönt alltför ofta samma öde som vingårdsherrens tjänare i liknelsen. "Jerusalem, Jerusalem, du som dräper profeterna och stenar dem, som äro sända till dig!" Till slut kom Guds egen Son, och honom korsfäste de.

c/ Vårt folk har nu i tusen år fått höra Guds evangelium förkunnas. Den framgång budskapet haft, kunna vi iakttaga den dag, som nu är inne. "Alla söka de sitt eget" - det är den verklighet, om vilken vårt folks handlingar vid det nyss timade krigsutbrottet buro vittne. Och detta är ändå bara ett litet utslag av den allmänna likgiltighet för nästan och hans nöd, som alltmer tycks vinna herravälde. Sannerligen, berodde det på vår värdighet, då skulle Gud för länge sedan tagit sitt ord ifrån oss - alla kyrkor skulle stå stumma, utan evangelium, med sin iskalla tystnad uttalande domen över oss alla. Men så sker icke. Ännu ljuder Ordet i Sveriges folk. Ännu söker Gud.

d/ Och du och jag! Är vi bättre än för en månad sen? Är jag bättre än för ett år sen? Kan du säga att du är mera herre över din själviskhet, din tröghet, ditt högmod nu, än du fordom var? Men ändå vilar dopets nåd över oss, ständigt på nytt märka vi genom själens rörelser Guds kallande stämma, ständigt på nytt öppnas vägen till ordet och sakramenten för oss. Även den enskilde blir oupphörligt sökt av Gud trots sin okuvade ondska.

2. När människors ondska triumferar, segrar i själva verket Guds kärlek.

a/ Vingårdsmännen dräpte sonen, men just när detta skedde, blev det klarare än någonsin, att vingårdens herre ville nå dem. Han ville inte förgöra dem. Han visade, att han ännu kunde ha fördrag med dem.

b/ Israel korsfäste Jesus Kristus. Kan det tänkas en större triumf för ondskan? Här går Gud själv i en människas, en tjänares gestalt, här tar Himmels majestät mandom och blir vår broder. De onda människorna bespotta honom, smäda honom och ge honom döden mitt ibland rövare. Under hans kors kasta råa krigsknektar lott om hans kläder medan de tillropa honom ord, som äro fulla av förakt. Kan det tänkas en större triumf för ondskan?

Men "den sten som byggningsmännen förkastade, den har blivit en hörnsten". Av Herren har den blivit detta, och underbar är den i våra ögon." - Vi föreställa oss gärna, att om det goda

skall kunna ske, så måste det onda först upphöra att ske. Den tro, som har sitt fäste vid Golgata kors, borde dock veta något annat. Ty en mörkare gärning av människor än den, som där utfördes, har aldrig skett och kommer aldrig att ske. Golgata är det stora tecknet på, att ondskan är människans märke, att det var djävulens bild, som i syndafallet inristades i henne. Och ändå - här, i denna natt av mänsklig ondska, utföres Guds frälsningsrådslut. Släkte efter släkte skulle i syndångestens anfäktelse rikta sina blickar mot detta kors och där se den Outgrundliges kärlek, världens enda hopp. Inte därför, att det fanns stunder på den första Långfredagens afton, då människors ondska för tillfället var överksam, så att Gud tilläventyrs fick utföra sitt goda. Att Kristus korsfästes var från början till slut ett verk av människors ondska, utan uppehåll. Men. Det är icke så, att det goda sker, när det onda upphört att ske. Guds goda sker istället mitt i människors ondska. Hur detta är möjligt och varför det skall vara så. det är Guds hemlighet, som vår tanke aldrig förmår genomtränga. Men en sak kunna vi hämta därur: en evig tröst och tillförsikt gentemot ondskan, vår egen ondska och världens. Vi är aldrig lämnade ensamma med det onda. Just när det onda sker, så är den Outgrundlige hos oss, mitt i det onda, med sin ofattbara kärlek. Kärleken kan inte besegras. När det ondas vågor svalla upp emot den, blir den endast renare, klarare, starkare och mildare. Däri, att det goda sker, när det onda tillsynes segrar, däri består syndaförlåtelsen, som är ett under och i evighet förblir ett under.

c/ Vårt folks historia visar oss samma under. Ty det är i tider av grov och allmän synd, som folkets väckelse plägar komma. Vi bida efter väckelse. Vi vilja åter se Ordet bli levande och skarpare än ett svärd, så att det skär tvärsigenom hela vårt folk. Men tro vi då icke, att onskans tillväxt är ett dåligt tecken, ett varsel om att väckelsen dröjer? Mena vi icke i vår fåkunnighet ungefär så: först skall människorna överlag stanna och besinna sig och avstå från synden, så att ett rättfärdigt folk står där och väntar efter ord från Herren? Erfarenheten, både från vårt folk och andra, säger oss dock, att så går det icke till. Det är tvärtom på undergångens brant, som Ordet får liv. Liksom den äldsta kristna kyrkan gick fram och segrade i en värld, stadd i förruttnelse och med dödens sår gapande till höger och till vänster, så fick också förra seklet se evangeliets kraft i förfallets värld - det gäller både vårt folk och andra. Den vår, som då spirade i vår kyrka, är nu förbytt i höst och avtynande liv. Vissa bygder äro ännu trogna mot fädernas helgedom, men de utgöra endast små ljusa dagar på en mörk tavla. Vi skulle inte bäva så mycket inför det mörkret. Vi skulle betänka, att det onda icke skall upphöra, för att det goda skall kunna ske. Vi skulle veta, att Gud börjar sitt verk, just när synden triumferar. Ännu har förfallet inte gått så långt, att vi fullständigt misströsta om hjälp från människor. Och så länge vi tror på människor, sker det inga under med oss.

d/ Den enskilda människan får erfara samma Guds under. Det är icke så, att vi bit för bit förkväver vår synd, så att det onda stadigt förminskas och Gud till slut, när det onda besegrats, skulle låta sitt goda börja att bli verklighet. I så fall vore det ute med oss. Ty därinne i oss härjar ständigt vår gamla själviska människa. Och när lagen anfäktar oss, när vi i ångest fattar

beslut att besegra vår onda lust, då är det som om synden i oss skulle tillväxa istället för att avtaga. De gamle ha märkt detta och till vår tröst vittnat därom. I romarbrevets sjunde kapitel låter Paulus oss se in i denna kamp: "när budordet kom, fick synden liv". "Jag gör ju icke vad jag vill, men vad jag hatar, det gör jag." "Jag arma människa, vem skall frälsa mig från denna dödens kropp?"

Så må vi veta, att syndens stegring kan vara ett tecken på att Gud icke är långt borta. Det är icke hos den rättfärdige, som tron segrar, utan hos syndaren. I slutet av det kapitel, ur vilket vi nyss hämtade Pauli misströstande ord om sin kamp mot synden, möter oss också den bekännelsen: "Gud vare tack genom Jesus Kristus, vår Herre!"

Ty Golgata hör icke endast det förflutna till. Den onskans natt, i vilken synden utan uppehåll är verksam, den natten förblir i evighet den rätta tiden för Guds goda gärning. Mitt i den natten verkar Gud - det må gälla folk och släkten, och det må gälla dig och mig. Den som trofast bidar, skall få se påskmorgonens ljus lysa upp mörkret. Tacksägelsens ord skall bli honom givna mitt i syndens värld.

Men.

3. När människors ondska blir förhärdelse, blir Guds kärlek evig dom.

a/ Vingårdsmännen förhärdade sina hjärtan även mot vingårdsherrens sista bud till dem. De dräpte sonen, det yttersta tecknet på herrens tålmod. Då beslöt husbonden, att utan förskoning förgöra dem och lämna vingården åt andra.

b/ Israel förkastade Guds sista budskap och hängde upp Messias på korsets trä. Då krossades Israel som folk, Jerusalem grusades och evangeliet gick genom apostlarna till andra "folk, som bar dess frukt".

c/ Vårt folk kan röna samma dom. Vi äro nu det nya Israel, vi alla, som tillhöra Guds kyrka i världen. Kunde Herren ge det gamla Israel tillspillo, så må det icke förvåna oss, om detsamma kan ske ännu en gång. Det är icke endast judafolket, som nu får avvara Ordets ljus. Stora delar av det område, där kyrkan föddes, äro nu icke-kristna. Ordet är ett levande ord, som går fram i världen, från folk till folk, från världsdal till världsdal, och det är icke något underligt, som sker, om evangeliet upphör att lysa över ett folk, som icke "bär dess frukt". Sådant har hänt. I våra dagar går missionen långsamt men segerrikt fram i Asien och Afrika - kanske kunna de små kyrkorna där ute bland de färgade bli "det folk, som bär frukt". Minst av allt skulle Sveriges avkristnande betyda undergång för Guds rike, som vi ibland tycks tro - Ordet går vidare i världen, så som den Allsväldige vill. Men det skulle betyda en sak: det betyder att Guds dom skoningslöst och oåterkalleligt går fram över oss. Det betyder, att vi stå inför honom som de onda vingårdsmännen, för vilka ingen återvändo fanns.

Än handlar Gud med Sveriges folk genom sin Kyrka. Han har planterat sin vingård, han har satt stängsel kring den för att skydda den för övergrepp utifrån, han har huggit ut ett presskar och han har byggt ett vaktorn. Ännu väntar han frukt, när frukttiden nalkas. Får han icke frukt, så må ingen tro, att vingården skattar åt förgängelsen. Kyrkan lever och står fast till tidernas

ände. Men den kan givas åt andra folk, som lämna frukten åt vingårdens herre i rätt tid. Det är över vingårdsmännen, det folk, som nu har kyrkan, det är över dem, som domen och förintelsen kan gå fram. Gud söker, Gud väntar, Gud bidar i tålmod och långmodighet. Men sedan det sista budet gått ut från Gud, finns det icke längre någon undanflykt. Då är gränsen satt. Vi veta icke, när detta sista bud kommer. Vi känna icke Guds hemligheter. Men ett veta vi: när gränsen en gång nåtts, är den orygglig.

d/För varje människa, varje enskild, för dig och för mig, har Gud likaledes satt en gräns, en gräns som vi icke känna. Det finnes en sista kallelse från Gud till oss; om den lämnas obeaktad, tar förhärdselen vid. Ty det står verkligen människan fritt att avvisa Kristus. Och har han en gång mottagits i tro, så är därför icke den möjligheten utelyckt, att vi kunna "falla ur nåden". Vi veta också, att mot vår förhärdselse inför Guds sista bud svarar Guds eviga dom, det gäller oss som folk och det gäller oss som enskilda människor. Det heter i texten om överstepräster och fariseerna, att "de förstodo, att det var om dem, som han talade". De kände, att Mästarens domsord träffade dem själva och inga andra. Man har anledning att fråga sig, om icke dessa överstepräster och fariseer, sin tids "kyrkfolk", i det stycket stå över oss. Vi ha en otrolig förmåga att tänka oss Guds domsord riktade till andra, icke till oss själva. Vi tänka oss varje hårt Skriftens ord talat till dem, som icke gå i kyrkan, icke läsa Bibeln - alltså till dem som icke nås av detta hårda ord i Skriften. Så går Herren emellertid icke tillväga, när han varnar och dömer. Dömer han, så dömer han just den, som han riktar sitt ord till. Domen över de andra, de som icke nås av detta bibelordet, sköter Gud själv om, därom behöva vi icke bekymra oss. Det finns en ångest i synden, en gråhet över själen, en brist på glädje i denna världen, som sannerligen är dom nog över dem, som vandra sina egna vägar fjärran från templet och livets ord. Den domen är så fruktansvärd att bära, att man ibland måste tro, att evangelium där ute bland de andra, skökorna och publikanerna, förr skall bli en verklighet än bland oss, som sitta trygga och icke ta åt oss domsorden. Ty den lagen gäller i evighet: den som icke i sitt hjärta förnummit Guds förkrossande dom, han får heller aldrig veta, vad nåd är, han får aldrig smaka den hälsodryck, som heter syndernas förlåtelse. Idag riktas Guds varnande och dömande ord till oss, som höra det, icke till andra.

(Avslutning)

Men om vi höra Ordet och ta det åt oss som syndiga människor, värda intet annat än dom, då är Gud oss nära. Då kunna vi veta, att Guds sista bud ännu icke gått förbi oss. Då gäller Frälsarens förbön oss - hans bön för det ofrukthara trädet: "Herre, låt det stå kvar också detta år.... kanhända skall det så till nästa år bära frukt. Varom icke, så må du då hugga bort det." Så har vi också själva anledning att bedja för vårt folk under de bidandets tider, i vilka vi nu leva. Och skulle Herrens domseld gå fram över oss, skulle Ordet tagas ifrån oss, då må vi hålla den botfärdige rövarens tröstande bild i minnet. Mitt i Golgatas natt var det en människa, som mottog syndaförlåtelsens ord, en rövare utan någon egen rättfärdighet, som av Guds barmhärtighet rycktes likt en brand ur elden. Den som i hjärtats förkrosselse, utan att förlita sig

på sin egen inbillade förträfflighet, sätter allt sitt hopp till Herrens skonsamhet, han skall också ur Frälsarens mun få höra samma ord som den botfärdige rövaren: "Sannerligen säger jag dig: "Idag skall du vara med mig i paradiset". Amen

Låt oss bedja.

Lovad vare Gud etc.....

Till sist: Fridens Gud själv helge eder etc...

Proklamation
från
pastorsnämnden

Predikan i Reng. och Stora Hanskyrkans
kyrkor 20 sönd. e. Tref. den 22 okt. 1937,
II Högm. : Matt. 21: 33-46.

Söndagens karaktär : Andlig församlingst.

Texten : Vingårdsmännen som förhålla frukten.

Psalmer :

Wallinska psalmboken.

1937 års psalmbok.

323:1-3

205:1-3

184:4-6

280:4-6

21:1-2

25:1-2

376:1-5

506:1-5

384:11

158:9

Gustaf Wingren

W. 1937
Ps. 184:4-6 280:4-6

21:1-2

25:1-2

Text: Matt. 21:33-46.

Guds kärlek och människors ondskor

I Guds kärlek söker värde trots människors ondskor

a) Vingårdsmännen b) Israel c) Vårt folk d) Den enskilda

II Vår människors ondskor krusar regnan i själva verket Guds kärlek.

a) Vingårdsmännen b) Israel / Kristi mätare.

"Den sten som bygga männen förkastade" v.

42. Det onda måste inte upplösas, för att det goda skall stå. Gud beundrar mitt i vår ondskor.

c) Vårt folk / Säckelns konstanter inte gör att ett folk blir för bort bortan fr. synden. Nej - på ev. grundens brans. Frukta inte mörkret om: Det måste gå vi långt, att vi skutar oss på människor. d) Den enskilda [Syndens släpning under lagen. Syndaren prälses ej av rättfärdige.]

III Vår människors ondskor blir förkärslas blir Guds kärlek evig dom.

a) Vingårdsmännen b) Israel c) Vårt folk.

[Vina av kristendomens föreläsnings och kristnade. Vingården består. Vyrkan består. Men folket nu har vingården - över den kan domes gå. An har Sveriges folk vingården. Gränsen] c) Den enskilda. [Gränsen]

Avslutn. v. 45: Överstigningsberättelse, att
det var oss den han talade. För vi det.
Över de andra går domar ända - där om
ska vi inte ha bekymmer. Ta
har Gud till oss.

Men om vi höra ordet och ta det
om oss själva, då är Gud när oss.
Kristi bön för oss ofruktbara träd
gäller oss. Sista budet ännu inte
gånget. Rövaren på korsen.

Sv. pr. 118:1-3

1)

I Faderns och Sönens och den Helige Andes namn.
Amen.

Låt oss bedja.

Dig vi bedja: låt oss känna,
Att den eld, där vi oss bränna,
Just din kärleks låga är,
Att och vreda vindar leda
Huru till dig den du har kär. Amen.
(W.: 584:2) (Nya: 305:2)

"Eder allena har jag utvalt
bland alla släkter på jorden; därför skall
jag och hemröka på eder alla edra
missgärningar."
Roms, tredje kapitlet, andra versen.

Bland människor är det ofta
så, att där kärleken är, där finnes det
ingen plats för dom. Så är det aldrig hos
Gud. Just därför, att Herren utvalt och
supphärligt sökt Israel i kärlek, just där-

2)
för skulle domus skönigst gå fram över
folket, när det trots allt förblev vid
sina missgärningar. Över människors
ondska är själva Guds kärlek en
ständig dom.

Det är nämligen icke så,
att människors ondska och Guds
kärlek stå emot varandra som två
jämnstarka motståndare. Den helige
har i stället makten över onskan.
Han har makten över den så, att
han mitt i onskan kan utföra
sitt goda - och därvid leda just
människors onda handlingar till de-
ras raka motsats: "Jag hade tänkt
ont ~~mot~~ mig, men Gud har tänkt
det till goda". Och den helige
Guden har makten över onskan
så, att han kan sätta en gräns
för sin långmodighet och kräsa
det, som står honom emot:
"Det är fruktansvärt att falla

i den levande Gudeus händer". Allra mest visar dock Gud sin allmakt där, att han förlåter oss vad vi hava brutit: "Dock, has dig är ju förlåtelse, på det att man må frukta dig."

Här om handlar dagens predikotext, 2:dra ärg. på 20 Sönd. efter Ref., som ~~Ära vare Fadern och Sonen och den Helige Ande, såsom det var av beghensbron nu är och skall vara från evighet till evighet. Amen~~

[Texten läses.]

Guds kärlek och människors ondsk.
I Guds kärlek söker världen trots män-
niskors ondsk.

a) Vingårdsmännen voro onda vingårdsmän. Det hade stått i Vingårdsherrens makt att genast färgöra dem, så som han till sist beslutar att göra. Men innan denna oryggliga dom går över vingårdsmännen, få de det ena budet efter det andra. När de misshandlat en av vingårdsherrens tjänare,

4)
så de dräpa en annan och stena en tredje. Till slut spillde Herren i otroligt tålamod sin egen vov för att komma till tals med dem.

b) Israel var på samma sätt föremål för Guds supphörliga ~~uppsökande~~ sökande. Det är just här på tiknelsen syftar. Egenomsfolket fick gång på gång höra profeter, som talade Guds ord utan återvändo. De rörde alltså ofta samma öde som vingårdsherrens tjänare i tiknelsen. "Jerusalem, Jerusalem, du som dräper profeterna och stenaar dem, som äro sända till dig!" Till slut kom Guds egen Son, och honom korsfäste de.

c) Vårt folk har nu i tusen år fått höra Guds evangelium förkunnas. Den framgång budskapet haft, kunna vi iakttaga på den dag, som nu är inne. "Alla söka de sitt eget" - det är den verklighet, som vilken vårt folks

handlingar vid det nys timade krigsut-
brottet huro vittne. Och detta är ändå
bara ett litet utslag av den allmänna
likgiltighet för nästan och hans nöd,
som alltnes tycks vinna herravälde. Lau-
nerligen, berodde det på vår värdighet,
då skulle Gud för länge sedan ha tagit
sitt ord ifrån oss - alla kyrkor skulle
slå stumma, utan evangelium, med sin
iskalla tystnad uttalande domen över
oss alla. Men så sker icke. Ännu ljus-
der Ordet i Sveriges folk. Ännu söker
Gud.

d) Och du och jag! Är vi bättre än för
en månad sen? Är jag bättre än för
ett år sen? Kan du säga, att du är
mera herre över din själviskhet, din
tröghet, ditt högnod nu, än du
fordom var? Men ändå vilar dopets
nåd över oss, ständigt på nytt märka
vi genom själens rörelser Guds kallande
stämma, ständigt på nytt öppnas vägen

6

till ardet och sakramenten för oss. Även
den enkilde blir uppmärksam på Guds
Gud trots sin okuvade ondskan.

II När människors ondskan triumferar, reg- nar i själva verket Guds kärlek.

a) Vingårdsmannen dräpte sonen, men just
när detta skedde, blev det klarare
än någonsin, att vingårdens herre
ville ha dem. Han ville inte förgöra
dem. Han visade, att han ännu kun-
de ha fördrag med dem.

b) Israel korsfäste Jesus Kristus. Kan
det tänkas en större triumf för onds-
kan? Här går Gud själv i en män-
niskas, en tjänarens gestalt, här tar
Himmels majestät mandom och blir
vår broder. De onda människorna be-
spotta honom, smäda honom och
ge honom döden mitt ibland rö-
vare. Under hans kors kasta råa
krigskrukar på honom hans kläder,
medan de tillropa honom ord, som äro fulla

7)
av förakt. Kan det tänkas en större triumpf
för ondskan?

Men "den sten, som byggningsmän-
nen förkastade, den har blivit en hörn-
sten. Av Herren ~~nu~~ har den blivit
detta, och underbar är den i våra
ögon." - Vi föreställa oss gärna, att
om det goda skall kunna ske, så
måste det onda först upphöra att
ske. Den tro, som har sitt fäste vid
Golgata kors, borde dock bety något
annat. Ty en märkare gärning av
människor än den, som där utför-
des, har aldrig skett och kommer
aldrig att ske. Golgata är det stora
tecknet på, att ondskan är mäns-
kans märke, att det var djäv-
lens bild, som i syndafallet ris-
ristades i henne.

Och ändå - här, i denna
natt av mänsklig ondskan, utföres
Guds frälsningsredslut. Släkte efter

släkte skulle i syndsängestens anfäk-
 telse rikta sina blickar mot detta kors
 och där se den Outgrundliges kärlek,
 världens enda hopp. Inte där för, att
 det fanns stunder på den första Sönd-
 fredagens afton, då människors ondskor
 för tillfället var överkoan, så att Gud
 tilläventyrs fick utföra sitt goda.
 Att Kristus korsfästes var från bör-
 jan till slut ett verk av människors
 ondskor, utan uppehåll. Men. Det
 är icke så, att det goda sker, när
 det onda upphört att ske. Guds goda
sker i stället mitt i människors
ondskor. Hur detta är möjligt och varför
 det skall vara så, det är Guds hemlighet,
 som vår tanke aldrig förstår genom-
 tränga. Men en sak kunna vi hämta
 därur: en evig tröst och tillförsikt
 gentemot ondskan, vår egen ondskor
 och världens. Vi är aldrig lämnade
 ensamma med det onda. Just när

det onda sker, så är den Outgrundligt
 hos oss, mitt i det onda, med sin
 ofattbara kärlek. Kärleken kan inte
 besegras. När det ondas vågor svalle
 upp emot den, blir den endast renare,
 klarare, starkare och mildare. Där,
 att det goda sker, när det onda till-
 synes segrar, där består syndaför-
 låtelsen, som är ett under och i
 evighet förblir ett under.

c) Vårt folks historia visar oss samma un-
 der. Ty det är i tider av grov och
 allmän synd, som folkets väckelse
 plågar komma. Vi bida efter väckel-
 se. Vi vilja åter se Ordet bli be-
 vande och skarpere än ett svärd,
 så att det skär frälsningen hela
 vårt folk. Men tro vi då icke, att
 ondskans tillväxt är ett dåligt te-
 ken, ett varsel om att väckelsen
dröjer? Men vi icke i vår fåkun-
 nighet ungefär så: först skall män-

niskarna överlag stanna och besinna sig
 och avstå från synden, så att ett rätt-
 färdigt folk står där och väntar efter
 ord från Herren? Erfarenheten, både
 från vårt folk och andra, säger oss
 dock, att så går det rike till. Det är
 tvärtom på undergångens brant, som
 ordet får liv. Liksom den äldsta kristna
 kyrkan gick fram och segrade i en värld,
 stadd i förruttnelse och med dödens
 sår gapande till höger och till vänster,
 så fick också förra seklet se evangeliets
 kraft i förfallets värld - det gäller
 både vårt folk och andra. Den vår, som
 då spirade i vår kyrka, är nu förbytt
 i höst och avtynande liv. Vissa bygder
 äro ännu trofasta mot fädernas hel-
 gedom, men de utgöra endast små
 lisa ~~fläckar~~^{öar} på en mörk tavla. Vi
 skulle inte bära så mycket inför det
 mörkret. Vi skulle betänka, att det
 onda icke skall upphöra, för att det

11)

goda skall kunna ske. Vi skulle veta, att Gud börjar sitt verk, just när synden triumferar. Ännu har förfallet inte gått så långt, att vi fullständigt mistrosta och hjälps från människor. Och så länge vi tro på människor, sker det inga under med oss.

d) Den enskilda människan får erfara samma Guds under. Det är ~~ieraktig~~ rike så, att vi bit för bit ^{onda} ~~för~~ kräver vår synd, så att det ~~goda~~ stadigt förminskas och Gud till slut, när det onda besegrats, skulle låta sitt goda börja att bli verkligt. I så fall vore det ute med oss. Ty därinne i oss härjar ständigt vår gamla själviska människa. Och när lagen anfäktar oss, när vi i ängst fattar beslut att besegra vår onda lust, då är det som om synden i oss skulle tillväxa i stället för att avtaga. De gamle ha

märkt detta och till vår tröst vittnat där-
om. I romarbrevets sjunde kapitel låter
Paulus oss se in i denna kamp: "när
budordet kom, fick synden liv". "Jag gör
in icke vad jag vill, men vad jag
hatar, det gör jag." "Jag älskar
människa, vem skall frälsa mig från
denne dödens kropp?"

Så må vi veta, att syndens
stegring kan vara ett tecken på att
Gud icke är långt borta. Det är
icke hos den rättfärdige, som tron
regnar, utan hos syndaren. I slutet
av det kapitel, ur vilket vi nyss hän-
tade Pauli misströstande ord om
sin kamp mot synden, möter oss
också den bekännelsen: "Gud vare
tack genom Jesus Kristus, vår Her-
re!"

Ty Golgata hör icke endast det
förflutna till. Den ondskans natt, i
vilken ~~det onda~~ utan uppehåll är
synden

13)

verksam, den natten förblir i evighet
den rätta tiden för Guds goda gärning.
Mitt i den natten verkar Gud - det
må gälla folk och stäkten, och det
må gälla dig och mig. Den som tro-
fast bidar, skall få se påskmorgons
ljus lysa upp mörkret. Tacksägelsens
ord skall bli honom givna mitt i
syndens värld.
Men.

III När människors ondaka blir förhär-
delse, blir Guds kärlek evig dom.

- a) Unigårdsmännen förhärdat sina hjär-
tan även mot unigårdsherrens sista
bud till dem. De dräpte honom, det
yttersta tecknet på herrens salamod.
Då beslöt husbonden, att utau för-
skoning frigöra dem och lämna uni-
gården åt andra.
- b) Israel förkastade Guds sista bud-
skap och hängde upp Messias på
korsets trä. Då korsades Israel

som folk, Jerusalem grusades och evan-
geliet gick genom apostlarna till andra
folk, som bar dess frukt".

c) Vårt folk kan röna samma dom.

Vi äro nu det nya Israel, vi alla,
som tillhöra Guds kyrka i världen.

Kunde Herren ge det gamla Israel
tillspillo, så må det icke förvåna oss,

om detsamma kan ske ännu en
gång. Det är icke endast judafol-
ket, som nu får arvara Ordets lys.

Stora delar av det område, där
kyrkan föddes, äro nu icke-kristna.

Ordet är ett levande ord, som går
fram i världen, från folk till folk,
från världsdel till världsdel, och
det är icke något underligt, som

sker, om evangeliet upphör att
lysa över ett folk, som icke "bär
dess frukt". Sålunda har hänt.

I våra dagar går missionen lång-
samt men regeriskt fram i Asien

och Afrika - kanske kunna de små kyrkorna därute bland de färgade bli "det folk, som bär frukt".
 Minst av allt skulle ^{Sveriges avkristnande} ~~det~~ betyda undergång för Guds rike, som vi ibland tycks tro - Ordet går vidare i världen, så som den Allsväldige vill. Men Sveriges ^{det} ~~avkristnande~~ skulle betyda en sak: det betyder att Guds dom skoningslöst och oätterhålligt går fram över oss, det betyder, att vi stå inför honom som de onda vingårdsmännen, för vilka ingen ursäkt och ingen återvändo fanns.

Än handlar Gud med Sveriges folk genom sin Kyrka. Han har planterat sin vingård, han har sat stängsel ^{kring} ~~om~~ den för att skydda den för övergrepp utifrån, han har huggit ut ett presskar och han har byggt ett vaktorn. Ännu väntar han

frukt, när frukttiden nalkas. För han
~~någon~~ ^{icke} frukt, så må nigen tro, att
vingården skattar åt förgängelsen.

Kyrkan lever och står fast till
 tidernas ände. Men den kan givas
 åt andra folk, som ~~geva~~ ^{lämna} frukten
 åt vingårdens herre i rätt tid.

Det är över vingårdsmännen, det
folk, som nu har kyrkan, det är
 över dem, som domens och förmä-
 telser kan gå fram. Gud söker,
 Gud väntar, Gud bidar i tålmod
 och längmodighet. Men redan det
sista budet gått ut från Gud,
 finns det icke längre någon undan-
 flykt. Då är gränsen satt. Vi
 veta icke, när detta sista bud
 kommer. Vi känna icke Guds
 hemligheter. Men ett veta vi:
 när gränsen en gång nåtts, är
 den trygg.

d) För varje människa, varje enskild,

för dig och för mig, har Gud likaledes
satt en gräns, en gräns som vi
icke känna. Det finnes en sista
kallelse från Gud till oss; om den
lämnas obeaktad, tar förhärdselsen
vid. Ty det står verkligen människan
fritt att avvisa Kristus. Och har
han en gång mottagit i tro, så
är därför icke den möjligheten
utelyst, att vi kunna "falla ur
nåden". Vi veta också, att mot vår
förhärdselse njöt Guds sista bud svarar
Guds eviga dom, det gäller oss som
folk och det gäller oss som enskilda
människor.

Det heter i texten om övers-
teprästerne och farisäerna, att "de
förstod, att det var om dem, som
han talade". De kände, att Mästa-
rens domsord träffade dem själva
och noga andra. Man har anled-
ning att fråga sig, om icke dessa

överstepräster och farisäer; sin tids
 fromma "kyrkfolk", i det stycket
 stå över oss. Vi ha en obrolig
 förmåga att tänka oss Guds dömande
 ord riktade till andra, icke
 till oss själva. Vi tänka oss varje
 hårt Skriftens ord talat till dem,
 som icke gå i kyrkan; icke läsa
 Bibeln - alltså till dem, som icke
 nås av detta hårda ord i Skriften.
 Så går Herren ^{emellertid} ~~verkligen~~ icke till-
 väga, när han varnar och dömer.
 Dömer han, så dömer han just dem,
 som ^{han} riktar sitt ord till. Dömer över
 de andra, de som icke nås av bi-
 belordet, sköter ^{Gud} han själv om, därnå
 behöva vi icke bekymra oss. Det finns
 en ängest i synden, en grähet över
 själen, en brist på glädje i denna
 världen, som sannoligen är dom
 nog över dem, som vandra sine
 egna vägar fjärran från templet

och tväts ord. Den domen är så fruktansvärd att bära, att man ibland måste tro, att evangelium clärute bland de andra, skökorna och publikanerna, för skall bli en ^{lygga} verklighet än bland oss, som sitta i ~~gästarna~~ och icke ta åt oss domsorden. Ty den lagen gäller i evighet: den som icke i sitt hjärta förnummit Guds förkrossande dom, han får heller aldrig veta, vad nåd är, han får aldrig smaka den hälsodryck, som heter syndernas förlåtelse. I dag riktes Guds varnande och dömande ord till oss, som höra det, icke till andra.

[Avslutning]

Men om vi höra Ordet och ta det åt oss som syndiga människor, värda intet annat än dom, då är Gud oss nära. Då kunna vi veta, att Guds sista bud ännu icke gått förbi oss. Då gäller

20

Frälsarens förbön oss - hans bön för
det ofruktbare trädet: "Herre, låt
det stå kvar också detta år
kanhända skall det så till nästa
år bära frukt. Varom icke, så må
du då lugga bort det." Så har
vi också själva anledning att bedja
för vårt folk under de vidandets
tider, i vilka vi nu leva. Oen skulle
Herrens domseld gå fram över oss, skul-
le Ordet tagas ifrån oss, då må vi
hålla den böffärdige rövarens trös-
tande bild i minnet. Mitt i Gol-
gatas natt var det en människa,
som mottog syndaförlåtelsens ord,
en rövare utan någon egen rätt-
färdighet, som av Guds barmhär-
lighet ryktes ~~ur~~^{likt} en brand ur
elden. Den som i hjärtats förkrossel-
se, utan att förlita sig på sin egen
inbillade förträfflighet, sätter allt
sitt hopp till Herrens skonsamhet,

han skall också ur Frälsarens mun
 få höra samma ord som den böffär-
 dige rövaren: "Sannerligen säger jag
 dig: 'I dag skall du vara med mig
 i paradiset' ". Amen.

Låt oss bedja.

Lovad vare Gud etc.
 Åktenskapsbetyg. Lysningar. Lödöfall.
 Meddelanden om gudstjänster. Kollekt.

Till sist:

Frideus Gud själv helge eder etc.